

Aan de man brengen

Er zijn van die dingen waarvan je weet dat ze kunnen gebeuren, maar ze overkomen altijd een ander. Onlangs was ik met enkele studenten in een discussie verwickeld toen de telefoon ging. Aan de lijn een theatermaker die mij uitnodigde voor deelname aan een wetenschapspodium met als thema 'Wiskunde en muziek'. Of ik ter introductie ook een mini-college zou willen voorbereiden over mijn eigen werk. Aangezien de voorstelling op 1 april zou plaatsvinden had ik nog even de hoop dat het een goede grap was, maar een kijkje op de website van het theater leerde beter. Dat was even schrikken, want hoe leg je in tien minuten de functionaalanalytische aspecten van stochastische partiële differentiaalvergelijkingen uit aan een publiek dat komt voor een leuk avondje uit? Interessant waren de reacties van collega's en vrienden: de meesten leek dit een leuke uitdaging, maar een enkeling zou zichzelf liever niet voor schut zetten.

Het onder de aandacht brengen van de wiskunde bij een breder publiek loopt als een rode draad door het nummer dat voor u ligt. Deze taak is niet altijd gemakkelijk: wiskundigen hebben geen tot de verbeelding sprekende missies en experimenten zoals de Hubble-telescoop en de Large Hadron Collider, we onderzoeken geen zwarte gaten, donkere materie en andere mysterieuze zaken die tot de verbeelding spreken, zelfs als je ze niet precies begrijpt. Niet dat wiskunde niet haar eigen intrigerende mysteries heeft, maar die zijn ongrijpbarder en abstracter. Ook het maatschappelijk belang van de wiskunde, hoe enorm ook, is lastiger te verwoorden dan dat van belendende disciplines, omdat het veelal onzichtbaar is: het zit, zoals vaak gezegd wordt, 'onder de motorkap'. En misschien is het ook wel zo dat wiskundigen over het algemeen niet zo graag naar buiten treden.

Toch is de wiskunde al geruime tijd bezig met een brede imago-inhaalslag. Wiskundigen zijn met enige regelmaat te gast in talkshows en televisieprogramma's en overall vinden outreach-activiteiten plaats die de wiskunde onder de aandacht brengen bij een breder publiek. Jantine Bloemhof en Richard Boucheire bespreken in dit nummer een aantal voorbeelden, zoals de

NEMO-tentoonstelling 'Wereld van vormen' en het huidige palet wiskunde-activiteiten voor basisscholieren.

In de boekwinkel zien we aanstekelijke popularisering van de wiskunde, waaronder ook mooie parels van eigen bodem. Nieuw is het genre 'fascinatie-wiskunde': bekende wiskundigen die op autobiografische wijze hun passie voor het vak uitdragen, zoals Cédric Villani (*Birth of a Theorem*), Edward Frenkel (*Love and Math*) en Michael Harris (*Mathematics without Apologies*). Stuk voor stuk prachtige reclame voor een mooi vak.

Tegelijk is er veel aandacht voor ambassadeurswerk richting politiek Den Haag. De Nederlandse wiskunde heeft haar plannen en visie recentelijk krachtig verwoord in een aantal documenten. In het vervolg hierop wordt nu op verzoek van OCW aan een implementatieplan gewerkt, in de wandelgangen aangeduid als *Deltaplan Wiskunde.NL*. De eerste contouren van dit plan werden in april gepresenteerd op het Nederlands Mathematisch Congres. Te zijner tijd zullen we hierop uitvoeriger terugkomen. Een verslag van het NMC treft u aan in dit nummer, vergezeld van een interview met een van de hoofdsprekers, Fieldsmedaillist Martin Hairer.

Nu we het toch over wetenschap en politiek hebben, is de verleiding groot om eens te kijken wat de nationale ideeënbus voor de wetenschap voor ons heeft opgeleverd. Kijkt u even mee op <https://vragen.wetenschapsagenda.nl/kernwoord/wiskunde> en aanschouw de grenzen van de maakbare wetenschap. Kantel niet (van uw stoel)! Beatrijs Ritsema verzucht in *Vrij Nederland* terecht: "Dit is een GiGa-project (Garbage in, Garbage out)." Wetenschap breng je aan de man, maar de omkering geldt nu eenmaal niet.

En zie, de foyer was uitverkocht, allemaal mensen voor wie 'Wiskunde en muziek' inderdaad een leuk avondje uit oplevert. Voor het geval het u ook eens overkomt: zoals u weet is er sinds kort een leuk zelfhulpboekje voor noodgevalletjes Exact verhaal. ←

Jan van Neerven, hoofdredacteur
Delft Institute of Applied Mathematics, TU Delft